

Primària i secundària

Ciències naturals, biologia

Activitat 1:

Botànics per una estona (part 1)

Descripció:
 Identificació de les plantes més representatives de la flora de la Serra. Recerca d'altres noms populars i d'alguna característica representativa de cadascuna d'elles (mida, color, hàbitat, etc.).

Objectius	• Conèixer una part de la biodiversitat vegetal autòctona de la Serra de Tramuntana. • Ser conscients de la gran biodiversitat de la Serra. • Comprendre el concepte "vegetació autòctona". • Conèixer la diversitat de noms populars d'algunes plantes. • Observar les característiques de les plantes i la seva possible explicació.
Conceptes clau	• Nomenclatura científica • Flora autòctona • Biodiversitat • Espècie • Gènere
Durada aprox.	Una sessió
Material recomanat	• Làmina dibuixos • Ordinador • Material d'escriptura • Tisores i cola o altre material per poder aferrar les respostes al mural col·lectiu
Organització participants	Petit grup (3-4 persones)

Metodologia

1. S'organitzen els alumnes en petits grups de 3 o 4 persones segons convingui i s'explica l'objectiu i la finalitat de la tasca, a més dels conceptes que necessiten conèixer per desenvolupar-la.

- Una vegada els alumnes estan organitzats, es reparteix un nombre igual de les plantes que surten a la làmina entre els grups. Cada grup treballarà amb plantes diferents.
- Durant aquesta fase els alumnes poden, segons el criteri del professorat:
- Retallar les plantes de les làmines que els han tocat al grup o bé dibuixar aquestes plantes a un full a part per no haver de retallar les làmines.

2. Per continuar, els alumnes cerquen altres noms populars de les plantes proposades i una característica distintiva de cada una. La informació obtinguda s'escriu a la part de darrera de la planta prèviament retallada de la làmina o bé dibuixada per ells mateixos. Si escau, també es pot aferrar el dibuix a una targeta, a la qual hi quedi prou espai per escriure-hi la informació.

- Per fer la recerca del nom i les característiques es proposa utilitzar la web "Herbari Virtual de la Mediterrània Occidental", després d'explicar el seu funcionament, si cal.
- En el cas que el nom científic de la planta serveixi per saber la seva utilitat o en doni indicis, es pot comentar (per exemple *Rosmarinus officinalis*).

3. Finalment cada grup col·loca al mapa col·lectiu "Observatori de la Serra" de la classe les espècies que li han tocat. Es proposa que cada grup expliqui molt breument amb quines espècies ha treballat i quina característica troba més identificadora de cada planta.

Per aprofundir

PROPOSTA D'EXTENSIÓ 1:

Completar l'activitat amb una sortida al camp, per recordar in situ les espècies que s'han treballat. Així, es poden col·locar al mapa col·lectiu "Observatori de la Serra" fotos o dibuixos de les espècies en el lloc on s'han vist.

PROPOSTA D'EXTENSIÓ 2:

En algun moment del desenvolupament de l'activitat – abans, durant o després- es pot visitar el Jardí Botànic de Sóller, on poden observar una magnífica col·lecció de plantes de la Serra (i d'altres indrets), la recerca en aquest camp i la conservació d'espècies mitjançant, per exemple, el banc de germoplasma i recollir-ne informació. La informació recollida, una vegada seleccionada a classe, es pot incorporar al mural general de la classe.

Recursos necessaris

És important que el professorat disposi d'informació bàsica per dur a terme l'activitat, com ara:

- Poder explicar els conceptes claus que apareixen a la taula.
- Tenir coneixements sobre les principals espècies vegetals de la Serra i poder distingir-les amb facilitat.
- Conèixer fonts i mètodes de recerca com ara " l'Herbari Virtual de la Mediterrània Occidental": <http://herbarivirtual.uib.es>

Per saber-ne més:

Llibres:

Bonner, A. (1976). Plantes de les Balears. Manuals d'introducció a la natura, 1. Ed: Editorial Moll. Edició 10 (2004).

Palau, PC. (1954). Les plantes medicinals baleariques. Manual d'introducció a la naturalesa, 4. Ed: Editorial Moll. Edició 6 (2005).

Manual:

D.A. (2018). Manual de gestió rural de la Serra de Tramuntana. Ed: Tramuntana XXI, Palma. (fitxa 4.4).

Web:

Servei de Protecció d'Espècies: <http://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ca/por-tada-46282/?campa=yes>